

ПОВІДОМЛЕННЯ
про утворення разової спеціалізованої вченої ради

Заклад освіти/наукова
установа

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(ідентифікаційний код 02071240)

1. Здобувач ступеня доктора філософії

1.1. ПІБ здобувача ступеня доктора філософії	Кузняк Андрій Віталійович
1.2. Стать здобувача	Чоловіча
1.3. Освітньо-наукова програма, яку завершує здобувач	38603 Право (081 Право)
1.4. Дата початку підготовки за ОНП	15.09.2022
1.5. Дата завершення підготовки за ОНП	12.03.2026
1.6. Дата завершення навчання на попередньому освітньому рівні	05.06.2012
1.7. Окремі елементи освітньо-наукової програми забезпечуються іншим закладом вищої освіти/ науковою установою (у тому числі іноземним)	ні

2. Дисертація

2.1. Тема дисертації	Надмірний формалізм в адміністративному судочинстві України
2.2. Анотація дисертації	У дисертації проведено комплексне наукове дослідження сутності надмірного формалізму в адміністративному судочинстві України, виявлено його відмінності від процесуального формалізму в адміністративному судочинстві, з'ясовано випадки вияву надмірного формалізму на стадії відкриття провадження в адміністративній справі, під час розгляду справи та прийняття рішення адміністративним судом, перегляду судових рішень адміністративного суду, схарактеризовано тлумачення надмірного формалізму в практиці Європейського суду з прав людини та Верховного Суду, сформульовано пропозиції, необхідні для вдосконалення законодавства в окресленій сфері, а також практики його застосування. З'ясовано, що наявність процесуального формалізму в адміністративному судочинстві є позитивним аспектом обмеження дискреційних повноважень судді, дотримання рівності сторін, запобігання свавіллю, гарантування ефективного розгляду спору протягом розумного строку, доступності правосуддя та правової визначеності. Присутність надмірного формалізму, навпаки, призводить до порушення принципів судочинства, що визнається Європейським судом з прав людини порушенням п. 1 ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Визначено, що процесуальний формалізм в адміністративному судочинстві – це стан виконання суб'єктами судового процесу норм Кодексу адміністративного судочинства України, а також дотримання ними адміністративної процесуальної форми, що вважається необхідною умовою для належного здійснення правосуддя. Процесуальний формалізм в адміністративному судочинстві України розглядається крізь призму обов'язку суб'єктів процесу дотримуватися норм адміністративного судочинства під час розгляду справи та прийняття в ній рішення, нехтування якими призводить до суттєвих негативних процесуальних наслідків. Процесуальний формалізм проявляється під час реалізації норм Кодексу адміністративного судочинства України.

Встановлено, що надмірним формалізмом в адміністративному судочинстві є неухильне, механічне дотримання норм Кодексу адміністративного судочинства України без врахування доцільності цього, обставин справи, всупереч принципу розумності. Надмірний формалізм полягає у створенні адміністративним судом процесуальних бар'єрів, що унеможливають або перешкоджають належному виконанню норм процесуального права.

З'ясовано, що надмірний формалізм може проявлятися під час реалізації норм Кодексу адміністративного судочинства України, в тому числі й щодо підтвердження отримання суб'єктом повідомлення (виклику) про розгляд справи; незазначення в позовній заяві відомостей щодо вжиття заходів досудового врегулювання спору; обчислення строків розгляду справи; а також вчинення процесуальних дій (подача доказів, позову, скарг, клопотань, заяв, інших документів); відсутність особистого підтвердження позивачем відомостей щодо неподання ним іншої позовної заяви до цього самого відповідача з таким же предметом та водночас з таких же підстав; не вказання попереднього орієнтовного розрахунку суми судових витрат; оформлення процесуальних документів, документів на підтвердження повноважень представника; сплати та обчислення розміру судового збору та інших судових витрат; визначення юрисдикції тощо.

Обґрунтовано, що для розмежування процесуального від надмірного формалізму в адміністративному судочинстві необхідно встановити ознаки останнього, основними з яких є такі: 1) похідний характер від процесуального формалізму; 2) надмірно суворе дотримання процедур і формальних вимог, тобто коли суди ухвалюють судові рішення, враховуючи виключно формальні аспекти справи, не приділяючи достатньою мірою уваги змісту питання; 3) відсутність гнучкості в застосуванні норм процесуального права, що перешкоджає доступу до суду та порушує принцип пропорційності; 4) переважання процесу над результатом. Більше значення має дотримання процедур і формальностей, ніж досягнення реальних результатів чи справедливості; 5) порушення принципів адміністративного судочинства.

Доведено, що формалізм в адміністративному судочинстві під час розгляду справи сприяє забезпеченню передбачуваності закону, дотриманню принципів верховенства права, справедливості, доступності правосуддя тощо. Занадто формальне ставлення до визначених законом вимог (надмірний формалізм) може призвести до обмеження зазначених принципів права.

Констатовано, що під час використання процесуальних норм необхідно уникати як надмірної гнучкості, так і надмірного формалізму, що можуть мати наслідком нівелювання процесуальних правил, визначених законом. Надмірний формалізм у тлумаченні судом процесуальних норм вважається протиправним обмеженням права на доступ до правосуддя як складового елемента права на справедливий суд, що встановлюється статтею 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Доступність до правосуддя може бути обмежено надмірним формалізмом в питанні поновлення строків звернення до суду, яке повинно вирішуватися з певною гнучкістю з врахуванням обставин справи, а не автоматично, адже не має абсолютного характеру. Визначено, що надмірний формалізм під час перегляду судових рішень апеляційним адміністративним судом проявляється в тих випадках, коли апеляційні суди застосовують суворі правила, що переважають над справедливістю та доступністю до суду. Надмірний формалізм в апеляційному провадженні проявляється в створенні судом процесуальних перешкод щодо подання апеляційних скарг, надмірних вимог щодо змісту, строків та форми їх подання, вимог до документів, що підтверджують повноваження представників, інших процесуальних документів та діянь, що негативно здійснює вплив на реалізацію права на доступ до правосуддя. Суд апеляційної інстанції може прийняти докази у випадках, коли суд першої інстанції допустив надмірний формалізм під час вирішення питання щодо їх приєднання до справи. З'ясовано, що формалізоване касаційне провадження адміністративного судочинства характеризується певними особливостями, а саме: обмежений перелік судових рішень, що оскаржуються до Верховного Суду; колегіальний розгляд справи; розгляд справи згідно з правилами спрощеного позовного провадження; неможливість вважати доведеними або встановлювати обставини, які не були встановлені у судових рішеннях попередніх судових інстанцій, неможливість вирішувати питання достовірності та переваги одних доказів перед іншими, обов'язковість враховувати висновки Верховного Суду щодо застосування правих норм у подібних правовідносинах; виправлення судових помилок нижчих інстанцій, забезпечення єдності судової практики. Надмірно формалізоване застосування «касаційних фільтрів» може обмежити доступ до правосуддя та порушити право на справедливий судовий розгляд. Встановлено, що Європейський суд з прав людини визначає надмірний формалізм в адміністративному судочинстві як механічне та бюрократичне застосування процесуальних норм без врахування доцільності та обставин справи, практичні перешкоди у здійсненні судочинства, що є порушенням п. 1 ст. 6 Конвенції захисту прав людини і основоположних свобод, коли процесуальні правила суперечать правовій визначеності. Європейським судом з прав людини визначено, що надмірний формалізм в адміністративному судочинстві може проявлятися також через дискреційні повноваження суду, зокрема під час вирішення питання про звільнення від сплати судового збору, визначення у своєму рішенні такого способу захисту, що не суперечить закону тощо. Дискреція суду має узгоджуватися із завданнями та засадами судочинства, зокрема з принципами диспозитивності та верховенства права.

	Проаналізовано вплив надмірного формалізму на рівень захисту прав людини в адміністративному судочинстві та запропоновано внести зміни до Кодексу адміністративного судочинства України з метою удосконалення правовідносин в згаданій сфері.
2.3. Ключові слова дисертації	адміністративне судочинство, дискреція, дискреційні повноваження, доступ до правосуддя, доступність адміністративного судочинства, здійснення судочинства, надмірний формалізм, практика ЄСПЛ, розгляд справи, розсуд судді, права людини, принципи права, справедливий суд, суд, юрисдикція
2.4. Посилання, за яким розміщено текст дисертації на сайті ЗВО	https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/14420
2.7. Публікації здобувача, зараховані за темою дисертації	
Кузняк А.В. Поняття процесуального формалізму в адміністративному судочинстві. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 11. С. 727-729.	
Рік	2023
Ключові слова	процесуальна форма, адміністративне судочинство, процесуальний формалізм, надмірний формалізм, судовий процес
DOI	10.32782/2524-0374/2023-11/177
ISSN	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://www.lsej.org.ua/11_2023/177.pdf
Кузняк А. В. Надмірність як функціонально-семантична ознака принципу формалізму адміністративного судочинства. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2023. №4. С. 169-174.	
Рік	2023
Ключові слова	принципи адміністративного судочинства, принцип формалізму, принцип надмірного формалізму, адміністративне судочинство, правосуддя, процесуальний формалізм
DOI	10.32782/39221534
ISSN	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://apnl.dnu.in.ua/4_2023/25.pdf
Кузняк А. Прояв надмірного формалізму під час розгляду адміністративної справи судом першої інстанції. Ерліхівський журнал. 2024. №10. С.34-39.	
Рік	2024
Ключові слова	формалізм, надмірний формалізм, адміністративне судочинство, доступ до суду, верховенство права

DOI	10.32782/ehrichsjournal-2024-10.06
ISSN	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://journals.chnu.chernivtsi.ua/index.php/Ehrlich/article/view/97

Кузняк А.В. Надмірний формалізм у адміністративному судочинстві в практиці Європейського суду з прав людини. Право та державне управління. 2025. №1. С. 228-233.

Рік	2025
Ключові слова	надмірний формалізм, формалізм, адміністративне судочинство, принцип, Європейський суд з прав людини
DOI	10.32782/pdu.2025.1.31
ISSN	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://www.pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/1_2025/33.pdf

3. Захист

3.1. Посилання, за яким здійснюватиметься онлайн-трансляція захисту	https://www.youtube.com/channel/UC7PNEvK5g8CET3dTxA-x0yQ
---	---

4. Разова рада

4.1. Дата рішення Вченої ради про утворення разової ради	25.05.2026
--	------------

4.2. Дата наказу про введення у дію рішення Вченої ради про утворення разової ради	01.06.2026
--	------------

Голова разової ради

ПІБ	Щербанюк Оксана Володимирівна
Місце роботи	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Посада	Професор (Основне місце роботи)
Факультет або інший структурний підрозділ	Юридичний факультет
Науковий ступінь	Доктор наук, 12.00.02 Конституційне право; муніципальне право
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	–

ORCID	0000-0002-1307-2535
-------	---------------------

Публікації за тематикою дисертації

Щербанюк О. В., Бзова Л. Г. Застосування принципу юридичної визначеності при розгляді адміністративних справ. Науковий вісник Ужгородського національного Університету. Серія «Право». 2022. Вип. 70. С. 364-367.

Рік	2022
Ключові слова	принципи права, юридична визначеність, адміністративне судочинство, ЄСПЛ, судова практика
DOI	10.24144/2307-3322.2022.70.58
ISSN	–
Одноосібне авторство	ні
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/259055/255755

Щербанюк О.В., Данилюк О.В. Верховенство права та судова практика Європейського суду з прав людини: питання забезпечення виконання судових рішень. Науковий вісник Ужгородського національного Університету. Серія «Право». 2025. Вип. 92, Ч. 5. С. 67-71.

Рік	2025
Ключові слова	судова практика, принципи права, верховенство права, Європейський суд з прав людини
DOI	10.24144/2307-3322.2025.92.5.9
ISSN	–
Одноосібне авторство	ні
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2026/01/11-4.pdf

Щербанюк О.В. Оціночний формалізм у протистоянні з надмірним формалізмом: критерії оцінки у практиці європейського суду з прав людини. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. №9. С. 445-447.

Рік	2025
Ключові слова	надмірний формалізм, доступ до суду, Європейський суд з прав людини, судова практика, справедливість, верховенство права, доступність адміністративного судочинства, принципи права, здійснення судочинства, права людини, адміністративне судочинство
DOI	10.32782/2524-0374/2025-9/95
ISSN	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні

Посилання	http://lsej.org.ua/9_2025/97.pdf
-----------	---

Рецензент

ПІБ	Паскар Ауріка Лазорівна
Місце роботи	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Посада	Завідувачка кафедри процесуального права (Основне місце роботи)
Факультет або інший структурний підрозділ	Юридичний факультет
Науковий ступінь	Кандидат наук, 12.00.03 Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	10.02.2010
ORCID	0000-0002-0765-1143

Публікації за тематикою дисертації

Паскар А.Л. Належна організація адміністративного судового процесу та роль судді у її забезпеченні. Держава та регіони: Серія: Право. 2025. № 3 (88). С. 302-307.

Рік	2025
Ключові слова	адміністративне судочинство, надмірний формалізм, дисциплінарна відповідальність судді, Європейський суд з прав людини, верховенство права, доступність адміністративного судочинства, принципи права, здійснення судочинства, права людини
DOI	10.32782/1813-338X-2025.3.42
ISSN	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://law.stateandregions.zp.ua/archive/3_2025/44.pdf

Паскар А. Л. Законодавче регулювання діяльності адміністративних судів під час воєнного стану. Адміністративне право і процес. 2023. № 1. С. 48-61.

Рік	2023
Ключові слова	адміністративне судочинство, доступність адміністративного судочинства, адміністративне процесуальне законодавство
DOI	10.17721/2227-796X.2023.1.04
ISSN	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://applaw.net/index.php/journal/article/view/782/684

Паскар А.Л. Позовна заява як об'єкт надмірного формалізму в адміністративному судочинстві.

Рік	2025
Ключові слова	Європейський суд з прав людини, Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод, адміністративне судочинство, здійснення судочинства, розгляд справи, принципи права, права людини, надмірний формалізм
DOI	10.32782/ln.2025.26.58
ISSN	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://www.legalnovels.in.ua/journal/26_2025/60.pdf

Рецензент

ПІБ	Білокурська Олена Валеріївна
Місце роботи	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Посада	Доцент (Основне місце роботи)
Факультет або інший структурний підрозділ	Юридичний факультет
Науковий ступінь	Кандидат наук, 12.00.02 Конституційне право; муніципальне право
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	19.12.2008
ORCID	0000-0003-1005-2165

Публікації за тематикою дисертації

Білокурська О.В. Права людини в умовах збройного конфлікту: судовий захист та стандарти справедливого судового розгляду. Соціальний розвиток: економіко-правові проблеми. 2025. № 7-8. С. 1-7.

Рік	2025
Ключові слова	права людини, конституційна судова практика, захист прав людини, Європейський суд з прав людини, людиноцентризм, публічна влада, справедливий суд, воєнний стан, збройний конфлікт
DOI	10.70651/3083-6018/2025.7-8.08
ISSN	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://www.eu-scientists.com/index.php/sdel/article/view/307/296

Білокурська О.В. Надмірний формалізм в адміністративному судочинстві як форма неправомірного обмеження прав людини в умовах воєнного стану. Аналітично-порівняльне правознавство. 2026. №1, Ч. 2. С.186-190.

Рік	2026
Ключові слова	надмірний формалізм, адміністративне судочинство, права людини, здійснення судочинства, принцип пропорційності, суддівський розсуд, процесуальні норми, справедливий судовий розгляд, Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод, практика Верховного Суду
DOI	10.24144/2788-6018.2026.01.2.29
ISSN	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/352901/339508

Білокурська О.В. Принципи права як інструмент подолання надмірного формалізму в адміністративному судочинстві України. Актуальні питання у сучасній науці. Серія «Право». 2026. №2(44). С.1128-1136.

Рік	2026
Ключові слова	адміністративне судочинство, надмірний формалізм, принципи права, верховенство права, принцип пропорційності, справедливий суд, права людини, Європейський суд з прав людини, Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод, здійснення судочинства, правова позиція, Верховний Суд
DOI	10.52058/2786-6300-2026-2(44)-1128-1136
ISSN	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/37487/37488

Офіційний опонент

ПІБ	Цвіркун Юрій Іванович
Місце роботи	КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА
Посада	Професор (Основне місце роботи)
Факультет або інший структурний підрозділ	Навчально-науковий інститут "Юридичний інститут Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана"
Науковий ступінь	Доктор наук, 12.00.07 Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	–
ORCID	0000-0002-5351-9653

Публікації за тематикою дисертації

Цвіркун Ю. Європейські стандарти справедливого суду та їх застосування під час вирішення

публічно-правових спорів. Актуальні проблеми правознавства. 2022. №3 (31). С.76-83.

Рік	2022
Ключові слова	європейські стандарти, справедливий суд, адміністративне судочинство, публічноправовий спір, реформування
DOI	10.35774/app2022.03.076
ISSN	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://appj.wunu.edu.ua/index.php/apl/article/view/1406/1453

Цвіркун Ю. І. Стан впровадження міжнародних стандартів у сфері правосуддя в адміністративному судочинстві України. Знання європейського права. 2022. №3. С.78-83.

Рік	2022
Ключові слова	міжнародні стандарти, правосуддя, міжнародні договори, адміністративне судочинство, реформа, інтеграція, адаптація законодавства
DOI	10.32782/chern.v3.2022.15
ISSN	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://jes.nuoua.od.ua/archive/3_2022/15.pdf

Цвіркун Ю. І. Аналіз законодавчих змін, рекомендацій та законопроектів, спрямованих на удосконалення адміністративного судочинства в Україні під час дії воєнного стану. Київський часопис права. 2022. №2. С.111-117.

Рік	2022
Ключові слова	право на суд, закон, адміністративний суд, адміністративне судочинство, судовий захист
DOI	10.32782/klj/2022.2.17
ISSN	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://kyivchasprava.kneu.in.ua/index.php/kyivchasprava/article/view/171/159

Офіційний опонент

ПІБ	Коваль Микола Васильович
Місце роботи	Державний податковий університет
Посада	Професор (Основне місце роботи)

Факультет або інший структурний підрозділ	Навчально-науковий інститут економічної безпеки та митної справи
Науковий ступінь	Кандидат наук, 12.00.07 Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	26.03.1986
ORCID	0000-0002-4950-7107

Публікації за тематикою дисертації

Коваль М. В., Ковбас І. В., Мороз С. С. До питання про формалізовану фіксацію в законодавстві України терміну «дискреція» як явища, що застосовується у процесі публічного адміністрування та при здійсненні судочинства. Правові новели. 2023. № 20. С. 244-251.

Рік	2023
Ключові слова	публічне адміністрування, здійснення судочинства, дискреція, дискреційні повноваження, «вільний розсуд», адміністративний розсуд, види адміністративного розсуду, адміністративна процедура
DOI	10.32782/ln.2023.20.34
ISSN	–
Одноосібне авторство	ні
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://legalnovels.in.ua/journal/20_2023/34.pdf

Мороз С. С., Крупнова Л. В., Коваль М. В. Реалізація дискреційних повноважень на стадії зупинення виконання рішень суду або зупинення його дії в порядку адміністративного судочинства. Правова позиція. 2023. № 2 (39). С. 157 -161.

Рік	2023
Ключові слова	дискреція, публічно-правовий спір, адміністративне судочинство, повноваження суду, дискреційні повноваження, правосуддя, принцип законності, рішення суду
DOI	10.32782/2521-6473.2023-2.32
ISSN	–
Одноосібне авторство	ні
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://legalposition.umsf.in.ua/archive/2023/2/32.pdf

Коваль М. В. Застосування адміністративним судом дискреційних повноважень в рішенні здійснювати розгляд справи без виклику сторін під час дії карантинних заходів. Право та державне управління. 2023. № 3. С. 145– 150.

Рік	2023
Ключові слова	адміністративне судочинство, дискреційні повноваження, сторона у справі, участь сторони, виклик сторони, розгляд справи, спрощене провадження, письмове провадження, карантинні заходи,

	протиепідеміологічні заходи, повноваження, відкриті та закриті судові засідання
DOI	10.32782/pdu.2023.3.22
ISSN	–
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/3_2023/22.pdf

Підтвердження

Я підтверджую, що:

- я належним чином уповноважений/а закладом освіти/науковою установою на подання цього повідомлення, і за потреби надам документ, який підтверджує ці повноваження
- усі відомості, викладені у цьому повідомленні, є достовірними

Документ підписаний електронним підписом

ЯКУБОВСЬКА НАТАЛІЯ ОЛЕКСІЇВНА

08.06.2026